

PALLASSOS

'Fa Mi Re'

Tortell Poltrona i Montserrat Trias a 'Fa Mi Re'

ROBERT RAMOS

Quasi a punt de solfa

Jordi Jané

'Fa Mi Re'. Amb Tortell Poltrona (August), Montserrat Trias (clown) i Víctor Ammann (músic). Il·luminació: Quico Gutiérrez. Sonorització: Roc Mateu. Vestuari: Rosa Solé. Direcció: Josep Maria Perea i Tortell Poltrona. TNC, Sala Tallers, 18 de desembre.

A aquestes alçades seria reiteratiu parlar de la gran categoria de Tortell Poltrona com a pallaso. D'una banda, el seu

palmarès nacional i internacional n'avalua tant la qualitat tècnica com les capacitats subversiva i de tendresa i, de l'altra, la fervorosa i justificada incondicionalitat del seu públic m'estalvia uns elogis que ja li he fet en d'altres ocasions. També seria balder recordar la generositat i la capacitat de treball d'aquest artista fundador de, entre altres somnis, el Circ Cric, el Circ Crac o Pallassos Sense Fronteres. I és justament per tot això, per la categoria i per la capacitat de treball més que demostrades, que les expectatives dels seus seguidors creixen en proporció geomètrica

ca cada cop que Poltrona i el seu equip preparen un nou muntatge.

Fa Mi Re reflecteix un notable esforç de renovació de repertori (un regal que Poltrona ens devia de fa temps), però (i precisament perquè gran part del material dramàtic és quasi nou de trinca) l'espectacle encara no té el punt dolç de maduració que sí que tenia aquell magnífic *Post-clàssic* que va presentar al Poliorama (AVUI, 25.11.99). En efecte, les entrades de pallasos són possiblement el gènere dramàtic que més necessita el pas del temps i el contrast continuat amb el públic per arribar al punt just d'equilibri. Aquí hi ha il·lusió, bones idees i moments de gran qualitat i, ben segur, el rodatge farà que aquest espectacle guanyi en ritme, precisió i contundència (la subseqüència de la mosca n'és per mi un exemple clar).

Víctor Ammann (piano i personatge) hi aporta un suport sobri i eficaç, especialment en la llarga seqüència en què es queda sol amb la *clown* Montse Trias. Per cert, poca broma amb aquesta dona, de qui sempre he dit que té fusta per al més que difícil rol de pallaso blanc. Per poc que es vulgui deixar anar pot ser un excel·lent *faire-valoir* del número u dels nostres augustos.

SARDANES

Dèiem ahir...

Jaume Nonell / Lluís Subirana

Les primeres setmanes de l'any 2001 les vam dedicar a fer uns comentaris sobre la presència de la sardana en la societat del segle XXI. I volem dedicar aquest darrer comentari de l'any a recordar algunes de les reflexions que hi fèiem. Dèiem que mantenir les tradicions té un valor inqüestionable, però que ho hem de fer amb un constant esperit de superació i adaptació. També dèiem que la sardana és música i dansa, i que el futur de la música va estretament lligat, per no dir condicionat, al de la dansa. I ho dèiem en constatar que si en l'aspecte musical les coses funcionaven en general prou bé, en l'apartat de la dansa s'observava un cert estancament, i en el cas concret de la sardana de competició, un preocupant retrocés.

Ha passat un any i en intentar fer-ne una valoració de conjunt ens trobem en un primer fet inqüestionable: les activitats sardanistes de tot ordre no han disminuït, més aviat el contrari, han augmentat. Hom podria pensar, doncs, que no cal preocupar-se i, en lloc de malgastat el temps en innovacions i noves estratègies, dedicar-se a ballar

El 2001, les activitats sardanistes de tot ordre no han disminuït, més aviat al contrari: han augmentat

com més sardanes millor. Malgrat tot, el perill d'una certa bifurcació música-dansa persisteix. Podríem, si disposéssim de l'espai suficient, fer un llistat sobre activitats de música i de dansa celebrades al llarg de l'any 2001, en què s'ha fet palès aquest distanciament a la dansa. Cal reconèixer, també, que no tots els actes a l'entorn de la música han reeixit i que, en canvi, alguns amb predomini de la dansa sí. També hem vist que quan el reclam ha estat dirigit conjuntament al gaudi de la música i la dansa (per exemple, competició de cobles a Banyoles, sarau artesenc...) l'èxit, tant a nivell de qualitat de l'acte com de quantitat de públic, ha estat evident.

Algú pot dir que els exemples citats compten amb presuposts molt elevats. És cert, però no tot s'aconsegueix només amb diners. Cal predisposició i esperit renovador. Si més no, renovació de les formes més que del fons. N'haurem de seguir parlant...

MUSICAL

'Adéu a Berlín'

Benvingut 'Cabaret'!

Francesc Massip

'Adéu a Berlín', versió del musical 'Cabaret' de Joe Madteroff-John Kander-Fred Ebb. Intèrprets: Àngel Amazares, Adrià González, Aixa Guerra, Roger Julià, Ivan Labanda, Lucía Leiva, Mireia Lunell, Jaume Morató, Laura Sancho, Xavier Torras. Músics: Roger Mas, Nuno Torres, Rubén Berenjena. Coreografia: Aixa Guerra. Dramatúrgia i direcció: Josep Costa. Artenbrut, 21 de desembre.

Adéu a Berlín és un muntatge feliç, una llaminadura nada lenca que farà les delícies dels que van gaudir de la versió cinematogràfica del musical *Cabaret*, del qual n'és una molt encertada adaptació. Perquè té la virtut d'explicar la història del novel·lista anglès Christopher Isherwood, autor de *Goodbye to Berlin* (1939) –l'obra que és al darrere del musical–, en una peripècia que es desgrana enllaçant adequadament amb les lletres de les famoses cançons, versionades per Daniel Anglès i David Pintó d'El Musical Més Petit. L'escriptor arriba al vivaç Berlín dels anys trenta i en queda enlluernat "com una càmera amb l'obturador obert". Coneix i s'enamora de

la vedet del cabaret Kit Kat, on els problemes s'obliden a la porta, i es barreja amb tota la tropa d'artistes que animen l'espectacle. I aquesta és l'altra virtut del muntatge: les esplèndides coreografies d'Aixa Guerra, amb tota la picantor que els temes requereixen i amb una interpretació ferma i dinàmica, carregada de magnetisme i sensualitat, particularment en les peces corals com *Welcome, Two Ladys* i *Money*. *Money* resoltes amb frescor, expressivitat i divertiment. L'amor inflama també la mestressa de l'hostal delicadament acomboiada pel veí fruiter. És clar que tot comença a enfosquir-se quan jovenets de calça curta, maleducats i amb vocació de bigotet, refilem l'himne *El somni em pertany a mi*, amb la rigidesa sinistra dels vencedors. És el tret de sortida per convertir l'autèntica capital de la cultura europea en laboratori de l'horror. L'hostalera no es casa perquè la meuca acusa el botiguer de xueto, mentre que el romanç de l'escriptor amb la corista també es veu interromput per l'amenaça del nazisme que no s'accontenta de guanyar (les eleccions), ans vol que corri sang. Hi ha una expressiva dita alemanya, "trenca't el coll i la cama", que s'usa, paradoxalment, per desitjar sort. Aquí, però, els nazis s'encarreguen d'acomplir-la amb literalitat sobre els dissidents. De manera que la peça final, *La vida és un cabaret*, acaba agarrotant-se en el cos dels intèrprets i es transmuta en una marxa militar de tortura i mort, quan els artistes són conduïts al camp de concentració en què es converteix el país. Un recorregut ben encaminat, més justet en les veus, sobretot per boca del mestre de cerimònies, que té els seus millors trumfos en la coreografia.